

moral destruction of Ukrainians as representatives of a particular nation. The most important tasks being put before us are tracing the causes and consequences of this large-scale disaster and its playback using artistic text. It also assumes the simultaneous analysis of historical material of this period.

The process of discrediting crimes against humanity will never lose its relevance. Modern Ukrainian writers are trying to attract the readers' attention to truthful evidence of genocide using the art of word, however, the texts of works of art are clearly focused on the testimonies of eyewitness of these events and psychological reproduction of experiences of ordinary Ukrainians.

Ukrainian literature always actively responded to social and political transformations, seeking to recreate the true pages of history, interpreting them from the perspective of the people. However, Holodomor quite a long time was the covered-up phenomenon, which was not recognized by the official authorities of that period. Undeniable is the fact that Holodomor in Ukraine was the result of a planned system of activities and acted at the same time as a tool for destruction of the social basis of national resistance to Soviet power in Ukraine, total industrialization, the warning to the Ukrainian Soviet government against the intention to carry out a relatively independent policy.

Veselivka was one of the many Ukrainian villages that suffered of such a horrible fate. They, together with their inhabitants were erased from the map of Ukraine. Their names today are not so well-known as the names of famous historical figures, as well as the names of executioners who with a slight moving of a hand condemned the Ukrainians to terrible agony. But, at the same time, both Natalka Dolyak's novel and many other similar to it became a kind of Requiem for the innocent lost souls. These works are intended to raise the issue of national identity, especially among the younger generation of Ukrainians, for whom the events of the first half of the twentieth century are only the facts in history books. N. Dolyak's novel makes you think about the essence of life, which in those days was limited to only one thing – to survive or at least to save the lives of children.

Key words: *novel, Holodomor, genocide, artistic text, image, modern literature, nation, historiography, self-identity.*

УДК 821.161.2-32(045)

Г. В. Рудницька

БАЧЕННЯ ІТАЛІЇ В НОВЕЛІ М. КОЦЮБІНСЬКОГО «ХВАЛА ЖИТТЮ»

У статті проаналізовані особливості сприйняття італійської дійсності в новелі М. Коцюбинського «Хвала життю» та імпресіоністичної зображальної манери письменника, на матеріалі листів до близьких та колег виокремлено відмінності у баченні італійських міст, основних рис поведінки італійців, їхніх традицій і культури.

Ключові слова: *новела, імпресіонізм, італійська культура, зображальні засоби, листування.*

Взаємозв'язок української та європейської культур не припинявся ніколи. Європейська культура завжди надихала українських митців, давала нові творчі імпульси, відкривала нові горизонти. Тому дослідження контакту та взаємозбагачення різних європейських культур, у том числі на рівні літературних процесів, вбачається актуальним.

Метою цієї статті є виокремити особливості сприйняття італійської дійсності М. Коцюбинським під час його перебування в італійських містах на матеріалі листів письменника до друзів і родичів, а також характерні риси імпресіоністичної зображальної манери в новелі «Хвала життю», в якій передані враження Коцюбинського від зруйнованого землетрусом сицилійського міста Мессіни.

Творчість письменника досліджували І. Бестюк («Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського: феномен тексту в контексті неоміфологізму української літератури початку ХХ ст.), І. Марчук («Структурно-типологічні параметри порівняльних конструкцій в ідіостилі М. Коцюбинського»), А. Найрулін («Епістолярій Михайла Коцюбинського в історії української літературної мови (особливості конотації епістолярію письменника»)), Т. Саяпіна («Міфопоетика творчості М. Коцюбинського»), Г. Сохань («Особливості асоціативно-образного мислення М. Коцюбинського»), А. Скачков («Лінгвостилістичні особливості портретних описів у творах М. Коцюбинського»), С. Форманова («Ключові слова у мовній картині світу Михайла Коцюбинського») тощо.

Михайло Коцюбинський – видатний український письменник – захоплювався творчістю європейських літераторів (Г. Ібсена, М. Метерлінка, Г. Мопассана, Е. Золя, А. Стрінберга та ін.). Він неодноразово наголошував на особливій необхідності перекладів творів української літератури на європейські мови і навпаки, адже все це веде до взаємозбагачення культур, до розширення тематики творів українського письменства, а також до творчого розвитку митців. Сам письменник активно над цим працював. Власноруч займався перекладами своїх творів на російську мову. У листах до письменника Альфреда Єнсена він писав: «Тепер у Празі друкується том моїх оповідань на чеській мові...» [3, с. 160]; «Мені щойно надіслали том моїх оповідань, які вийшли у Відні на німецькій мові під назвою «Pro bono publico»...» [2, с. 114–115]. Сам А. Єнсен переклав шведською мовою твори М. Коцюбинського «На віру» та «Дорогою ціною». Після публікації цих перекладів М. Коцюбинський у листі до Євгена Чикаленка писав: «З Стокгольма сповіщають мене, що мою книжку у шведському перекладі критика прийняла дуже добре, з великою симпатією... В рецензіях пишуть не тільки про мене, а і про Україну (і в тому вага їх)...» [18, с. 161–162].

М. Коцюбинський багато подорожував. До Італії письменник прибув перший раз у 1905 р. Спочатку метою його візиту стало бажання покращити стан свого здоров'я. Проте згодом Коцюбинського зачарували краса країни, темперамент її мешканців, культурне багатство й різноманіття Італії. І письменник повертався до Італії тричі в період з 1909 по 1912 рр. Найдовший період часу М. Коцюбинський провів на острові Капрі. Описуючи свої враження від острова, письменник використовував звичну для передачі свого світосприйняття імпресіоністичну манеру, захоплюючись грою та різноманіттям кольорів. У листах до дружини він писав: «Сьогодні їздив обдивлятися гроти – блакитний і срібний. Перший у нас є на одкритці, а срібний – це таке чудо, що аж не віриться. Коли бризнеш водою, то вона грає синіми, рожевими і зеленими кольорами» [11, с. 127–128]; «Море надзвичайно гарного кольору... Там вода ясно-зелена, аж світиться, але коли бризнути нею веслом, то слід стає ярко-блакитним, а верхки хвилі рожевими, як троянда. Всі кольори такі яскраві і виразні, що просто дивуєшся. Коли ж що-небудь – весло чи руку – опустиш в воду, то вони стають срібними. Щось надзвичайне. Блакитний грот робить надзвичайне враження – це величезна блакитна зала, в якій неможливо блакитна вода, як скло самого чистого блакитного кольору, до того бризки світяться вогнем... Природа дика, повітря страшенно западне, прозоре, сонце дуже світить, але не пече» [11, с. 128].

Як справжній знавець природи М. Коцюбинський розповідає дружині про рослинність на Капрі: «Ти хотіла знати, яка флора на Капрі. Насамперед – виноград. Густо, на високих тичках, так що сад виноградний – дуже тінистий сад. Рядом з ним садки, повні помаранчевих і цитринових дерев, обвішані тепер стиглими фруктами. Тут же ростуть фігові, ріжкові і черешневі дерева. Цілі ліси маслин, солодких каштанів і тих дерев, на яких ростуть фрукти, що ми їх їли в Криму (мушмула, чи як тут вони називаються, *nespola*). Окрім того, мигдалі. З деяких дерев найбільше евкالیптів, пальм, піпій, дубів, лаврів і італійських тополь. Кипарисів не багато. Великі оцтові дерева. Дико ростуть і в садах цілі ліси кактусів – опунцій, які бувають ростом у 2 чоловіки і більше. Цвітуть жовтими квітами. Скрізь маса агав, американських і сірих, таких великих, що кожний листок мало не вдвоє більший за мене. В садах так багато червоної герані, що вони аж горять на сонці. Гліцинії і всякі цвітучі ліани оплітають стіни, сила троянд, гранатів і всяких квіток, яких я перше не бачив і не можу назвати. Скелі покриті срібними величезними полинами, що дуже пахнуть, дикими великими і маленькими трояндами, білим і рожевим ломиносом. Страшно закрашають сірі скелі кущі величезного жовтого дроку, що горить на сонці, як золото, і евфорбій, які ростуть тут деревцями. На самій скелі цілі букети великих блакитних квіток (найкраща квітка на Капрі), капорців, міртів у цвіту, портулаку, великих цибуль і всяких інших, яких я не знаю. І все це засипане червоним маком. На високих місцях ліс папоротників... Все тут розкішне і сильно пахне. Взагалі повітря на Капрі незвичайно чисте і запашне, аж п'янить. Пилу зовсім немає, бо, наприклад, у тій частині острова, де я живу, заборонено їздити, і всі дороги виbrukовані плитками і чисті, як паркет. Взагалі чистота тут ідеальна, народ скромний, трохи суворий у звичаях...чесний... Скрізь спокій, увічливість (незнайомі здороваються), чесність. Тут відчуваєш себе скрізь, як у власному садку» [12, с. 139–140].

М. Коцюбинський відвідував Рим, Мілан, Венецію, Флоренцію, Болонью, Геную, Неаполь та інші відомі міста Італії. Його чарувала краса й культурне багатство Риму, Венеції та Флоренції. Наприклад, описуючи свої враження від Венеції, Коцюбинський писав дружині: «Вся дорога з Відня до Італії – рай. Сама Венеція, де я вже другий день, – така гарна, що трудно описати. Катаючись на гондолі, страшенно жалкував, що тебе нема зо мною» [6, с. 14]; у листі до О. Аплаксіної письменник розповідав про свій час у Венеції: «Як тут все-таки добре: собор св. Марка своїм мармуровим мереживом і золотими мозаїками, палаццо Дожей з його рожевими стінами і ажурними колонами, навіть англійська мова і воркування голубів – позитивно полонять... Спостерігаю і бачу, що майже ніхто не милується красою будівель, усі зайняті собою» [22, с. 66]. Проте Коцюбинський зазначав, що «зо всіх городів, які я знаю, Рим подобається мені найбільше [10, с. 122]»; «Встиг обдивитися Колізей, Фоґо Романо і інші близькі пам'ятники. Все це я зробив без провідника, сам. Купив зараз план города і пустився в дорогу. ...Рим – город колосальний... Сьогодні йду оглядати церкву Петра і Павла, Ватикан і його музеї [5, с. 16]». Зачарувала письменника і Флоренція, і Мілан: «Дорога моя Вірунечко, сьогодні, на один день, я заїхав до Флоренції, а завтра вранці їду до Рима. ... Встиг обдивитися тільки головний музей і трохи город та тікаю, бо боюсь, що він мене захопить надовго. Тут кілька музеїв, скрізь чудовий мармур, бронза, образи. Здається, що люди живуть тут тільки штукаю, а не хлібом, бо коли у Відні через дім кав'ярня або ресторан, – тут в кожному домі магазин антикваріїв та образів» [4, с. 15], «Дуже радий, що заїхав до Мілана. Такий чудовий собор, що кращого будинку, мабуть, у цілому світі нема. Я весь час любувався собором і зверху і всередині і не міг одірвати очей. Така краса!.. Місто велике і гарне, є музеї...» [6, с. 22].

Особливу увагу на поведінку звичайних італійців, їхню емоційність і відкритість письменник звернув у Неаполі: «Що мене найбільше вразило тут, то вуличне життя. Скрізь – і в Венеції, і в Флоренції, і в Римі – життя європейське більш-менш спокійне. А тут пекло, циганський табір. Такий крик на вулицях, що себе не чуєш. Всі і все стараються зробити найбільше галасу. По вулицях їздять піаніно і грають, звоцики ляскають з батогів, неначе стріляють, продавці співають, як муедзини в Криму, осли кричать, жовті кози стадами бродять по вулицях і теж кричать і дзвонять дзвониками. Просто пекло. Дітей цілі табуни, вони кричать і перекидаються, як чорти. Все живе рухом і криком. Завтра їду оглядати Помпею і кращі кутки Неаполя [7, с. 19]». Взагалі Коцюбинський яскраво бачив бруд Неаполя, проте приймав це як особливість міста і казав: «Неаполь стрів мене непривітно: вітер і бруд, та ще який бруд. Тільки око художника може примиритись з ним» [8, с. 123].

Під час подорожей до Італії письменник ставав учасником кількох святкувань і вшанувань традицій, серед них були весілля садівника, Різдво, масляна (маскарад), свято Gande Marina. В його листах враження найчастіше передаються за допомогою звукових образів із використанням іронії: «Все співає, грає, реве, тріщить, і дим застилає високі скелі. Так процесія ходить взад і вперед, і в тому увесь спектакль. Пізно ввечері грала музика, тріщали феєрверки і лилось вино» (свято Gande Marina) [14, с. 56]; «Тріщить площа, стріляють гори, а зорі над нами такі великі, наче ракети.... Ну, думаю, добрі порядки: тут сеї ночі діва Марія родила двійню!» (Різдво) [16, с. 166]; «Вся площа перетворилась на один великий зал, на величезний маскарад під відкритим небом. Крик, шум весілля і тарантела. Усюди стукають кастаньети і дерев'яні башмаки, горять огні, море ритмічно шумить, зірки тремтять на весінньому небі – і всім радісно й добре» (масляна) [24, с. 199]». Усі свята, навіть релігійні, проходили у веселій та розважальній атмосфері. Коцюбинський мав думку, що «взагалі релігійність тутешнього народу – це тільки любов до театру» [14, с. 55], віддаючи належне веселому та експресивному характеру італійців. «Незручним» через тисняву Коцюбинському видалось весілля садівника, на яке запросили письменника: «...се не подобно до танців, бо дуже тісно. Наче раки в горшку киплять» [17, с. 194]. Деякі особливості весілля були незрозумілими Коцюбинському: «обносять якимись сухими калачиками... і скоро вся одежа у мене і волосся моєї сусідки в кришках... Цікавого мало» [17, с. 194]. Водночас письменник помітив і інші риси мешканців Італії: «Взагалі тут чудесний, спокійний і чесний народ, з яким добре жити» [15, с. 160]; «...погода чудесна, ілюмінація готується грандіозна і з таким смаком, який мають тільки італійці...» [8, с. 123]; «Культура тут, як у столицях, електрика, магазини, екіпажі, мостові (ще кращі, ніж у столичних містах, оскільки тут повна відсутність пилу). ... Все це елегантно, як іграшка. Взагалі життя тут обставлене не тільки зручностями, але і повним комфортом... Завдяки тому, що населення невелике й культурне, кожний, хто живе більше тижня на Капрі, стає відомим місту. Тут вже відомо, що я письменник, а для італійців письменник (scrittore) дещо священне, тому мені кланяються й тепло вітають навіть незнайомі люди» [21, с. 41]. Загалом Капрі цілком захопив Коцюбинського: «Хоч я тут не перший раз і не перший день, а мені здається, що перед очима проходить не дійсність, а казка, таке все тут дивне і чарівне» [19, с. 47].

Під час подорожі на острів Сицилія навесні 1909 року М. Коцюбинський побачив зруйноване землетрусом місто Мессіна. Це лихо сталося 28 грудня 1908 року і забрало життя близько 80 тисяч мешканців міста. Картина руїни глибоко вразила письменника. Ще в листі до дружини Віри Коцюбинський писав: «Яке страшне враження зробив на мене цей город! Все в руїнах, з вулиць зробились гори всякого грузу та каміння. Все

наче спресоване, все змішане дивно» [13, с. 25]. Переживання і враження від побаченого письменник передав у новелі «Хвала життю» (1912 р.).

Професор Мессінського університету Д. Макріс зазначав, що до 1998 р. в Італії не було жодного повідомлення про цей твір. З 1994 р. італійській аудиторії відомий переклад іншого твору М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» [27]. Про новелу «Хвала життю» вперше повідомила О. Пахльовська у роботі «Українська літературна цивілізація» [28].

Проф. Макріс вказує на важливе культурно-історичне значення для міста Мессіни цієї новели, повний переклад якої був вперше здійснений у 2009 р. при Маріупольському державному університеті та презентований італійській аудиторії з нагоди 100-річчя трагедії.

Деякі факти і події, описані в творі, зустрічаються й у листах Коцюбинського до дружини Віри (лист від 3 червня 1910 р.) та до Олександри Аплаксіної (лист від 4 червня 1910 р.). Серед них те, що «під руїнами і досі поховано 40.000 людей» [13, с. 25]; «при мені викопали труп жінки...» [13, с. 25]; навіть те, що Коцюбинський став свідком повторних поштовхів: «Був у мене і неприємний момент. Йшов я по вулиці, коли раптом земля затряслась, будинки хитнулись...» [13, с. 25]; «Пішов далі по вулиці-кладовищу. Але раптом – жах. Земля заколивалась піді мною, розвалини поворухнулись, роздався тріск. Землетрус. Він тривав один момент, секунди 3–4, але люди оніміли» [20, с. 28]. Напівзруйнований будинок, в якому «завалилась тільки передня стіна, і середина хати стояла одкрита, немов на сцені» [25, с. 229] списаний з природи: «Дома стоять так, що тільки три стіни залишилися, а через четверту, одвалену, видно ліжка, посуду і т. ін.» [13, с. 25]. Згадує в листах письменник і маленькі будинки з дерева, які нагадували коробки з-під макарон» [20, с. 28], і те, як «на горах зі сміття сидять городові...» і як «городовий піднімається і робить під козирок: це відрили людське тіло» [20, с. 28]. Передав у листах Коцюбинський і враження від тих людей, яких він зустрів у зруйнованому місті: «Люди якісь залякані, сумні, жінки в жалібних чорних крепах, у мужчин тільки чорні краватки, і в очах кожної людини жах. Тяжкі враження...» [13, с. 26].

У змалюванні картини зруйнованої Мессіни в новелі «Хвала життю» Коцюбинський як письменник-імпресіоніст зосередився на власному внутрішньому світі, ірраціональному, емоціональному. Новела складається з фрагментів дійсності, зафіксованих автором. Така побудова зумовлена власне сприйняттям дійсності автором: «Ніякого жаху в своїх очах від Мессіни я не помічаю. Враження, правда, було інтенсивне, але коротке...» [21, с. 40]. Кожне найменше враження має цінність. З цих окремих фрагментів з'являються людські постаті, звуки й різні кольори, за їх допомогою передаються почуття, враження (імпресії), оскільки саме через колір і звук, тобто внутрішньо, Коцюбинський сприймає оточуючу його дійсність, яка в творі стає частиною духовного світу людини.

Природа для письменника завжди була джерелом творчого натхнення: «Природа дає так багато, а в собі самому я знаходжу невичерпне джерело розваг та інтересів» [23, с. 47]. Тому і в новелі «Хвала життю» велика роль належить пейзажу, який або контрастує з внутрішнім станом, або співзвучний із ним за колоритом та оточуючими звуками. Так, наприклад, на початку новели з'являється контраст між спокійним весняним пейзажем: «...море було спокійне і сине, небо – так само, сонце обливало помаранчеві сади по горбах...» [25, с. 228] та містом, яке нагадувало сірий труп; або контраст різнокольорових фарб на фоні емоцій: «Може світити сонце, голубіти море і небо, сміятися радість...» та блискучих людських очей, в яких письменник бачить вогонь пекельної ночі. У творі відбувається постійне протиставлення картин життя й

смерті: серед кладовища і каміння з'являється осел з повними кошиками на спині; хлопчик, який гукає: «Цибуля! Цибуля!». Проте одразу після цих фрагментів Коцюбинський знову повертає читача до зруйнованої Мессіни: «До кого гукав він [хлопчик]? Кому хотів продати [цибулю]? Чи не камінням отим?...» [25, с. 228]. Але все одно посеред руїни письменник знаходить живе: з груди каміння з'являються люди. В описах цих людей превалує чорний колір: чорні постаті, чорні вуалі, чорні костюми. Навкруги немає шуму та жодних гучних звуків: люди не виходять, а впливають і нечутно ступають. Навкруги панує атмосфера жалоби та суму: «...сунулись чорні мужики і тихі жінки...» [25, с. 228]. Основним кольором палітри стає чорний, а навкруги панує тиша. В людських очах письменник бачить жах. Вони як дзеркало людської душі відображають картину руїни. Отже і в душі в кожного – руїна, психологічна травма. Навкруг не тільки зруйновані будинки, вулиці, церкви, але й зруйновані долі. Так, Коцюбинський зображає чоловіка, якого зустрів, йдучи містом. У портреті присутні кольори жалоби та трагедії: чорний і жовтий: «...чорний панок з блідим обличчям... Жовті мішки під очима й на щоках звисали...» [25, с. 230]. Цей чоловік розповідає про власну трагедію: «Я був багатий і щасливий, *signore*, мав жінку, четверо дітей і банкірську контору. Тепер родина й ціле багатство лежать під грузом...» [25, с. 230]. Сприйняття реальності героя відбувалось через звуки: «Хто не чув – уявити не може тої пекельної ночі. Така пальба була, така канонада, наче всі сили небесні, земні і морські палили разом з своїх гармат» [25, с. 230]. Після цієї зустрічі автор знову серед спресованих мас помічає життя: він бачить жінку, на колінах у якої грається дитина.

Новелу характеризує любов до життя та людини й глибока віра в неї. Це підтверджується тим, що посеред кладовища і руїн письменник знаходить і помічає живе, людське, яке знайшло в собі сили для відродження. Письменник вірив у те, що в людині закладений великий потенціал життєвої енергії: Людина в собі має завжди так багато цікавого, що вистачило б не на одне, а на декілька життів, потрібно тільки вміти вилучати й використовувати» [23, с. 47].

У кінці твору остаточно стверджується духовна та психологічна перемога над смертю. Посеред зруйнованої Мессіни продається крем у яскравих баночках для омолодження шкіри. Здавалося б, краса та молодість залишились десь під руїнами, нікому з таких обставин до них немає діла, але насправді саме заклики продавця: «Молодість і краса...» привертають увагу великої кількості людей, повертають до життя. І М. Коцюбинський малює пейзаж, співзвучний з цим торжеством життя: «Я раптом побачив далекі зелені гори, залиті радісним сонцем помаранчеві сади, безконечний шовковий простір блакитного моря...» [25, с. 232]. Таким чином, зруйнована землетрусом 1909 р. Мессіна постала перед уважними, проникливими, співчутливими очима М. Коцюбинського. Пригнічена атмосфера не позбавила місто ані сицилійської душі, ані тепла, які одразу помітив і підкреслив письменник. Новела стала свідком відродження Мессіни, жителям якої властиві італійські, а точніше сицилійські, оптимізм, енергія, нестримність та емоційність. Італія для М. Коцюбинського сповнена кольорів і звуків, він її сприймає у властивій йому імпресіоністичній манері, яка співзвучна особливостям національного характеру італійців, і майстерно передає галас і різнобарв'я італійського життя.

Список використаної літератури

1. Згамбаті Е. Італія Михайла Коцюбинського та Лесі Українки: два обличчя одного міфу / Емануела Згамбаті // Всесвіт. – 2007. – № 7–8. – С. 156–167.

2. Коцюбинський М. Лист до Альфреда Єнсена від 29 квітня 1909 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том шостий. – 311 с.
3. Коцюбинський М. Лист до Альфреда Єнсена від 28 листопада 1909 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том шостий. – 311 с.
4. Коцюбинський М. Лист до Віри Коцюбинської від 10 травня 1905 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том шостий. – 311 с.
5. Коцюбинський М. Лист до Віри Коцюбинської від 12 травня 1905 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том шостий. – 311 с.
6. Коцюбинський М. Лист до Віри Коцюбинської від 28 травня 1905 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том шостий. – 311 с.
7. Коцюбинський М. Лист до Віри Коцюбинської від 30 травня 1905 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том шостий. – 311 с.
8. Коцюбинський М. Лист до Віри Коцюбинської від 31 травня 1905 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том шостий. – 311 с.
9. Коцюбинський М. Лист до Віри Коцюбинської від 8 травня 1909 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том шостий. – 311 с.
10. Коцюбинський М. Лист до Віри Коцюбинської від 30 травня 1909 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том шостий. – 311 с.
11. Коцюбинський М. Лист до Віри Коцюбинської від 5 червня 1909 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том шостий. – 311 с.
12. Коцюбинський М. Лист до Віри Коцюбинської від 18 червня 1909 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том шостий. – 311 с.
13. Коцюбинський М. Лист до Віри Коцюбинської від 3 червня 1910 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том сьомий. – 415 с.
14. Коцюбинський М. Лист до Віри Коцюбинської від 6 липня 1910 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том сьомий. – 415 с.
15. Коцюбинський М. Лист до Віри Коцюбинської від 9 листопада 1911 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том сьомий. – 415 с.
16. Коцюбинський М. Лист до Віри Коцюбинської від 12 грудня 1911 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том сьомий. – 415 с.
17. Коцюбинський М. Лист до Віри Коцюбинської від 2 лютого 1912 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том сьомий. – 415 с.

18. Коцюбинський М. Лист до Євгена Чикаленка від 20 грудня 1909 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том сьомий. – 415 с.
19. Коцюбинський М. Лист до Іллі Шрага від 30 червня 1910 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том сьомий. – 415 с.
20. Коцюбинський М. Лист до Олександри Аплаксіної від 4 червня 1910 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том сьомий. – 415 с.
21. Коцюбинський М. Лист до Олександри Аплаксіної від 21 червня 1910 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том сьомий. – 415 с.
22. Коцюбинський М. Лист до Олександри Аплаксіної від 25 липня 1910 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том сьомий. – 415 с.
23. Коцюбинський М. Лист до Олександри Аплаксіної 29 червня 1910 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ, Наукова думка, 1975. – Том сьомий. – 415 с.
24. Коцюбинський М. Лист до Олександри Аплаксіної від 9 лютого 1912 року // Коцюбинський М. М. Твори в семи томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Наукова думка, 1975. – Том сьомий. – 415 с.
25. Коцюбинський М. Хвала життю // Коцюбинський М. М. Твори в трьох томах / М. М. Коцюбинський. – Київ: Дніпро, 1979. – Том третій. – 357 с.
26. Kotsjubytskyi M. Lode alla Vita / Mykhailo Kotsjubytskyi; Traduzione dall'ucraino e prefazione di G. Skorupska. – Mariupol: МДУ, 2010. – 11 p.
27. Pachlovskaja O. M. Kocjubynskij Le ombre degli avi dimenticati, a cura di L. Calvi / O. Pachlovskaja. – Abano Terme, 1994. – 176 p.
28. Pachlovskaja O. Civiltà letteraria ucraina / O. Pachlovskaja. – Roma, 1998. – 656 p.
- Стаття надійшла до редакції 25.10.2014

H. V. Rudnytska

**THE VISION OF ITALY IN NOVEL BY MYKHAILO KOTSIUBYNSKYI
«PRAISE TO LIFE»**

The article analyzes the characteristics of the perception of the Italian reality in the Kotsiubynskij's novel «Praise to Life» and the impressionistic figurative style of the writer in the context of building of the image of the Sicilian city destroyed by a powerful earthquake in 1909. The novel has been characterized by the love to the life and to the humans and by the deep belief in it, the surrounding reality of the novel becomes a part of the human mental inner world. Describing in the novel «Praise to Life» the picture of destroyed Messina Kotsiubynskij being an impressionist writer focused on his own irrational, emotional inner world. The novel consists of the fragments of the reality recorded by the author.

The letters to friends and colleagues describe the differences in the vision of the most famous Italian cities visited by the writer of the behavior of the Italians and the features of their national character, their traditions and culture. The author conveys own perception using visual and sound images, the play of the colors on the background of the emotions from what he sees. Italy for Kotsiubynskij is full of colors and sounds. He sees the country in his impressionistic manner that is consonant with the features of the national character of Italians and masterfully conveys the loud and colorful Italian life.

Key words: *novel, impressionism, Italian Culture, figurativemeans, correspondence.*